

วิธีดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นพยาบาลตำแหน่งประจำการ และหัวหน้าตึก
2. มีการศึกษาในปัจจุบันระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาพยาบาลตึกนครินทร์ และอนามัย
3. มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ได้ตัวอย่างประชากรจากพยาบาลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจำนวน 354 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

มีขั้นตอนการกระทำดังต่อไปนี้

1. สืบค้นจำนวนพยาบาลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วจากแผนกวางแผนและให้บริการบริการพยาบาลสภาการพยาบาลไทย ในทะเบียนสำรวจครั้งสุดท้ายของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 และของโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2521
2. สุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็นพวกหรือชั้น¹ (Stratified Random Sampling)

¹ ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์ส่วนวิจัย (กรุงเทพมหานคร : ไทวณิชนาพานิช, 2517), หน้า 81.

โดยแยกเป็นกลุ่มพยาบาลหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการของโรงพยาบาลแต่ละแห่ง กำหนดนำนักตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มให้ได้ตัวอย่าง เป็นตัวแทนที่คี่ของประชากร

3. เขียนชื่อตึกรักษาพยาบาลและจำนวนพยาบาลแต่ละตึกลงในฉลาก ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเวียนคืน (Sampling with Replacement) ได้จำนวนพยาบาลดังนี้

ก. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สุ่มตัวอย่าง 316 คน จากประชากร 607 คน คิดเป็นร้อยละ 52.06

ข. โรงพยาบาลสมเด็จฯ ศรีราชา สุ่มตัวอย่าง 38 คน จากประชากร 69 คน คิดเป็นร้อยละ 55.07

รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 354 คน จากประชากร 676 คน (หัวหน้าตึก 57 คน พยาบาลประจำการ 619 คน) คิดเป็นร้อยละ 52.37

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมข้อมูลมาจากการศึกษาคำราเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ประวัติการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาล การวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์พยาบาลทั่วไป อย่างไม่เป็นทางการ จำนวน 10 คน เกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่ และสถานภาพสมรส

¹ อนันต์ ศรีโสภณ, สติตะเบื่องคน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไขว้ชีวิต-พาณิชย์, 2521), หน้า 119 - 124.

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อเนื่อง จัดทำแบบมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งดัดแปลงมาจากของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีทั้งหมด 20 ข้อ หัวข้อที่จะนำมาใช้ในการวิจัยคือ ข้อ 1 และ 2 เนื่องจากไม่มีความหมายครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนข้อ 3 -18 จะนำเสนอเป็นส่วนประกอบของการวิจัย ซึ่งเป็นการแจกจ่ายละเอียดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความต้องการและจะช่วยให้การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล จัดทำแบบมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale) 4 ระดับ มี 13 ข้อ

ตอนที่ 2.3 เป็นคำถามเปิดให้พยาบาลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุจูงใจที่ทำให้ต้องการศึกษาต่อ และเหตุผลที่ทำให้ไม่ต้องการศึกษาต่อ

การสร้างแบบสอบถาม

กระทำโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ให้ตรวจสอบแบบสอบถาม เกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ มีคุณสมบัติในข้อต่อไปนี้ดังนี้

1. อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาทางการพยาบาลขณะมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล
2. พยาบาลระดับผู้บริหารการบริการพยาบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบทั้งโดยตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรพยาบาล
3. พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาและฝึกอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการตรวจออกแบบสอบถามจากผู้ช่วยคณะที่ กค ๕-
 ภาสกร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไม่ติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองคือ

1. ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
2. หัวหน้าพยาบาลสภากาชาดไทย
3. ผู้อำนวยการฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลมิชชั่น กรุงเทพมหานคร
4. ผู้ช่วยงานการพยาบาล แผนกการพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี
5. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล แผนกการแพทย์และพยาบาลกองวิชาการ กรมการแพทย์ทหารบก
6. หัวหน้าโครงการศูนย์ฝึกอบรมทางการพยาบาล และอาจารย์ประจำแผนกศูนย์ฝึกอบรมทางการพยาบาล โรงพยาบาลรามธิบดี รวม 2 ท่าน
7. อาจารย์ในภาควิชาพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวม 3 ท่าน

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคล ให้แจ้งรายละเอียดของอายุ จากเดิม "21 -35 ปี และ 35 ปีขึ้นไป" เป็น " 20 -24 ปี, 25 - 29 ปี, 30 - 34 ปี และ 34 ปีขึ้นไป "
2. ความต้องการการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล มีการขยายข้อความให้สื่อความหมายสมบูรณ์ขึ้น และตัดออก 2 ข้อโดยให้เข้าไปไว้ในหมวดความคิดเห็น คงเหลือ 18 ข้อ
3. ความถี่เห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล ตัดออก 4 ข้อ และปรับปรุงข้อความเดิมให้สื่อความหมายสมบูรณ์ขึ้น รวมมีความถี่เห็นด้านปฏิฐานทั้งหมด 13 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out)
 กับพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ไปอยู่ในกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน
 1 คน แบบเผชิญหน้าให้พยาบาลถามข้อสงสัยได้ มีการแก้ไขข้อความบางคำให้สื่อความหมาย

วัดเจนนั่น จึงนำไปทดลองใช้กับพยาบาลประจำการ 2 คน หัวหน้าตึก 1 คน ที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างประชากร มีการปรับปรุง คำสั่งของแบบสอบถามให้วัดเจนนั่น จึงนำไปทดลองใช้กับพยาบาลโรงพยาบาลพระมงกุฎ 10 คน และพยาบาลในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง 10 คน ปรากฏว่าไม่ตองมีการปรับปรุงแบบสอบถามอีก จึงนำแบบสอบถามนี้ไปใช้จริงต่อไป ใช้เวลาในการร่างและทดสอบแบบสอบถาม 6 สัปดาห์

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากผู้ช่วยคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปพบหัวหน้าพยาบาลสภากาชาดไทยด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล
2. จำแนกแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด โฉยให้หมายเลข 1 - 316 สำหรับโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และหมายเลข 317 - 354 สำหรับโรงพยาบาลสมเด็จพระรังษิณีราช
3. นำแบบสอบถามพร้อมจดหมายขอความร่วมมือจาก หัวหน้าพยาบาล สภากาชาดไทย ไปพบหัวหน้าตึกของกลุ่มตัวอย่างประชากร โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามเมื่อวันที่ 28 และ 29 มีนาคม พ.ศ. 2522 โดยที่ผู้วิจัยได้มาเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากหัวหน้าตึกด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถาม พร้อมจดหมายขอความร่วมมือจากหัวหน้าพยาบาลสภากาชาดไทย ไปพบผู้ช่วยหัวหน้าแผนกพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระรังษิณีราช ด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 30 มีนาคม เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยที่ผู้วิจัยได้มาเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากผู้ช่วยหัวหน้าแผนกพยาบาลด้วยตนเอง

ใช้เวลาในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามคืนจากหัวหน้าตึก 42 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาใช้ในการวิจัยได้ 41 ฉบับ ถือเป็นเรื่อง

๑๑.๑๑ และจากพยาบาลประจำการจำนวน 305 คน เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิจัยได้จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 95.79

5. นำแบบสอบถามมาให้คะแนนแต่ละข้อ ตามลำดับคะแนนในแบบสอบถามคือ

ก. ด้านความต้องการ

มากที่สุดให้	5	คะแนน
มาก ให้	4	คะแนน
ปานกลาง ให้	3	คะแนน
น้อย ให้	2	คะแนน
ไม่ต้องการ ให้	1	คะแนน

ข. ด้านความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้	4	คะแนน
เห็นด้วย ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้	1	คะแนน

6. นำคะแนนที่ได้แต่ละข้อ มาวิเคราะห์หาความถี่การทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย

1. หาค่าร้อยละของสถานภาพของตัวอย่างประชากร
2. หาค่าร้อยละของความต้อการที่ศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลโดยส่วนรวม
3. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความต้อการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาลของพยาบาล

4. เปรียบเทียบความต้องการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลโดยส่วนรวมจำแนกตามระดับสูตรการศึกษา โดยใช้ ทีเทสต์ (t - test)
5. เปรียบเทียบความต้องการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลจำแนกตามโรงพยาบาลและตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้ ทีเทสต์ (t - Test)
6. วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ โดยวิธี เชฟเฟ่ (Scheffe' Method)
7. กำหนดจำนวนผู้ต้องการการการศึกษาต่อเนื่องสูงมากกว่า ร้อยละ 75 นับว่าอยู่ในระดับสูง
8. กำหนดระดับแห่งความมีนัยสำคัญ (Level of Significance) ในการทดสอบสมมติฐานเป็น .05